

[Indenrigsministeren.]

Nord for den gamle Grænse. Derfor ansaas han som havende Bopæl uden for Landsdelene, og da det var en af Betingelserne for at faa Indfødsret ved Genforeningen, at man den 15. Juni 1920 havde Bopæl inden for disse, havde Møller saaledes ikke automatisk erhvervet sig Indfødsret. At han i nogen Tid har været i Besiddelse af et dansk Pas og derfor kan have været i den Tro, at han var dansk Statsborger, er naturligvis beklageligt, men man maa paa den anden Side ikke overse, at et Pas nu engang kan faas ved en Fejltagelse, og naar dette Forhold saa tilmed ikke medfører nogen Skade for den paagældende, ses det ikke, at der derved er sket ham nogen Uret. Da det sande Forhold var blevet opklaret, anerkendtes Møller da ogsaa af det tyske Konsulat i Aabenraa som tysk Statsborger, altsaa en Forstaaelse af de faktiske Forhold, som ganske stemte overens med de danske Myndigheders Standpunkt.

I det følgende Aar viste det sig imidlertid, at vedkommende højere tyske Myndighed ikke kunde tiltræde Konsulatets Opfattelse og holdt for, at Møller var dansk Statsborger som Følge af Genforeningsreglerne. Spørgsmaalet om Møllers Statsborgerforhold blev derfor forelagt for Indenrigsministeriet, som den 20. Maj 1938 udtalte, at man ikke kunde anerkende, at Møller automatisk var blevet Dansk ved Genforeningen, og at man derfor maatte have ham henvist til at ansøge om Naturalisation. Møllers derpaa indgivne Naturalisationsansøgning indkom til Indenrigsministeriet den 12. Februar i Aar. Sagen har været behandlet af de forskellige lokale Myndigheder, og det synes ikke uden Interesse for Tinget at blive gjort bekendt med, hvad disse Myndigheders Indstillinger gik ud paa.

Sønderborg Byraad erklærer den 30. November 1939, at

„Byraadet kan anbefale, at Andragendet om dansk Indfødsret imødekommes. Ansøgeren er ikke Kommunalbestyrelsen ufordelagtig bekendt og har under sit Ophold her i Byen ikke modtaget offentlig Hjælp.“

Politimesteren i Sønderborg erklærer den 4. Januar 1940, at der fra hans Side

„intet vides imod det ansøgte at erindre“.

Politiajudantkontoret i Aabenraa nøjedes med at udtale, at der ikke hos Kontoret

„foreligger Oplysninger om Andrageren ud over det i Sagen indeholdte“, og Erklæringen fra Aabenraa-Sønderborg

Amt, altsaa fra Amtmand Refslund Thomsen, lød paa,

„at man kan anbefale det ansøgte, da Ansøgeren maa siges at høre naturligt hjemme her“.

Efter at Sagen var behandlet i Ministeriet, blev den forelagt det Landstingsudvalg, som paa det Tidspunkt behandlede det da foreliggende Indfødsretsforslag.

Naar Ministeriet mente at burde forelægge Sagen for Udvalget, skyldtes dette, at der var enkelte Ting, som efter sædvanlig Praksis medførte, at Ministeriet ikke mente uden videre at burde søge ham optaget paa Forslaget. Bl. a. havde Møller Skatterestancer, hvilket normalt er Hindring for Naturalisation, og dertil kom den ogsaa her i Tinget nævnte Bødesag. Det falder uden for Indenrigsministeriets Opgave at udtale sig om denne Bøde, men det vil maaske alligevel være praktisk i Korthed her at oplyse, at efter at det tyske Konsulat i Aabenraa den 14. Juli 1937 havde udtalt som sin Formening, at Møller var tysk Statsborger, blev det i Overensstemmelse med almindelige Regler paalagt ham at skaffe sig tysk Pas. Da Møller nægtede dette, rejstes Sagen, som blev afgjort ved Dom af 11. November 1937, altsaa paa et Tidspunkt, hvor Konsulatets Bedømmelse af hans statsborgerlige Forhold endnu ikke var underkendt af en højere Instans i Tyskland, eller med andre Ord paa et Tidspunkt, hvor Møller ubestridt baade fra dansk og fra tysk Side ansaas som tysk Statsborger og derfor havde Pligt til at skaffe sig et tysk Pas og den fornødne danske Arbejdstilladelse, som uden Tvivl var blevet givet ham i det Øjeblik, han havde anmodet derom. For at vise, hvorledes Indenrigsministeriet stillede sig til Møllers Ansøgning, skal jeg kun nævne, at det Referat, som udarbejdedes til Brug for den daværende Indenrigsminister ved Drøftelsen med Landstingsudvalget, viser fuldstændig Enighed om, at denne Mand, der uden Tvivl maa siges at høre hjemme her i Landet, bør meddeles Indfødsret. Udvalget ønskede imidlertid at udsætte Drøftelsen af bl. a. denne Sag til den kommende Rigsdagssamling, altsaa den, vi er inde i nu, og det alene er Grunden til, at Nis Heinrich Møller i dette Øjeblik ikke har dansk Indfødsret. — Naar jeg er fremkommet med saa udførlige Oplysninger om denne enkelte Sag, skyldes det, at jeg har ønsket at klargøre for Tinget, hvorledes man fra Administrationens Side har stillet sig til det Forhold, som det ærede Medlem Hr. Jens Møller fremdrog som et Eksempel paa, hvorledes